

.....
Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет:

Специалност: (код и наименование)

СЛЛ	1	0	0	1	0	6	1	5
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

.....

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Е	3	2	5
---	---	---	---

Дисциплина:

Румънска литература – I част

Преподавател: гл.ас. д-р Лора Ненковска

Румънска литература – II част

Преподавател: : гл.ас. д-р Лора Ненковска

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	45 + 45
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		90
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	30+30
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30+30
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		210
Кредити аудиторна заетост		3
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		7

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	За I част: Оценката се формира от 2 контролни работи и участие в дискусии в часовете	100
2.	За II част: Оценката се формира от колективно обсъждане на реферати, демонстрационни занятия, текуща самостоятелна работа и изпит	100

Анотация на учебната дисциплина:

I.

Лекциите по Румънска литература I част целят да запознаят студентите с културния живот в румънските феодални княжества, със силното присъствие на старобългарската културна традиция в тях, с културното общуване на Балканите през XV– XVIII в. Те последователно проследяват развитието на литературните жанрове в старата румънска литература, като се спират на творчеството на най-изявените книжовници.

II.

Лекциите по Румънска литература II част представят на студентите цялостна картина на процесите от началото на XIX век до наши дни. Изучават се най-ярките естетическите насоки и литературни средища (списания и литературни кръжоци). Студентите се запознават с писатели от ранга на Михай Еминеску, Йон Лука Караджале, Ливиу Ребряну, Камил Петреску, Мирча Елиаде, Тудор Аргеши, Лучиан Блага, Никита Станеску, Ана Бландиана, Габриела Адамешяну, Мирча Картареску и редица други, повечето от тях прежеждани на български език. Правят се сравнения с балкански литературни явления. Разглеждат се паралели с европейски литературни течения, често служили за подтик на румънските творци – романтизъм, реализъм, символизъм, сюрреализъм, психологически роман, постмодернизъм.

Предварителни изисквания:

За I част: Познания по старобългарски език и старобългарска литература.
Познания по румънски език.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

За II част: Познания по румънски език.

Основни познания по балканска история и география.

Очаквани резултати:

От курса по Румънска литература I част се очаква студентите да придобият познания за старата румънска литература (автори, произведения), за литературните контакти на Балканите в преднационалния период, за отражението на западни модели и течения в румънската литература, култура и образование. Преводът на части от разглежданите творби ще обогати и познанията им за румънския език в различни периоди от неговото развитие.

В резултат от обучението по Румънска литература II част, студентите придобиват структурирана представа за развитието на литературния процес на модерната румънска литература и култура, за особеностите на отделните периоди и за водещите в тях литературни тенденции, за литературните течения с представителните за тях писатели. Те също така придобиват умения за текстов анализ, като ползват както преводите на български език, така и, в сравнение, съществени откъси от оригиналните литературни текстове.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	I част: Румънската култура в балкански контекст. Румънска митология. Основни митове и отражението им във фолклора. Лучиан Блага и миоритичното пространство. Превод и анализ на румънски народни балади.	6 часа
2	Създаване на румънските феодални княжества и организиране на книжовния живот в тях. Византийският културен модел и влиянието на Търновската книжовна школа. Старият български книжовен език – език на румънската книжнина. Славяно-румънска литература (епоха, видове паметници). Религиозна и историческа литература във Влашко и Молдова през XV и XVI в. (Филотей, Никодим Тисмански; Григорий Цамблак, Гавриил Урик; молдовски хроники на среднобългарски).	6 часа

3	„Княжески огледала“ и политическата идеология на властта. „Поученията на Нягое Басараб към неговия син Теодосие“ - значение и варианти на творбата, проблемът за авторството, издания, език и съдържание.	3 часа
4	Първи писмени паметници на румънски език – ротацизирани текстове; Палия от Оръщие. Въвеждане на книгопечатането (на румънски и на среднобългарски). Делото на дякон Кореси.	3 часа
5	Религиозната литература във Влашко, Молдова и Трансилвания през XVII и XVIII в. – Варлаам, Симион Щефан, Дософтей, Букурещката библия от 1688 г., Антим Ивирянул, Дамаскин Ръмничану. Проникване на идеите на Просвещението през втората половина на XVIII в. Гръцки школи и скрипториуми на територията на румънските княжества.	3 часа
6	Историческата литература в румънските земи през XVII в. и XVIII в. – Михаил Мокса, мунтенски хроники – Константин Кантакузино; молдовски хронисти – Григоре Уреке, Мирон Костин, Николае Костин, Йон Некулче. Основни идеи и специфика на първите молдовски хроники.	6 часа
7	Разпространение на т.нар. народни книги през XVII в. и XVIII в.	3 часа
8	Творчеството на двама от най-изтъкнатите румънски книжовници от XVII в. – Удрище Нъстурел и Николае Милеску.	3 часа
9	Димитрие Кантемир - емблематична личност за румънската култура и литература.	3 часа
10	Развитие на поезията през втората половина на XVIII в. – поетите от рода Въкъреску.	3 часа
11	Ардялската школа – начало на модерната епоха. Принципи, идеи, дейци и произведения. „Циганиада“ – Йон Будай-Деляну.	6 часа
	II част:	

1	Литературата на румънските пашоптисти. Националният романтизъм и ролята на литературния кръг „Жунимя“ за изменението на културните вкусове. Делото на Йон Елиаде Радулеску, Василе Александри, Титу Майореску, Петре Карп, Василе Погор, Теодор Росети. Етапи от развитието на „Жунимя“.	3 часа
2	Романтичната поезия на Михай Еминеску. Особенности на философската и на лиричната проблематика. Прозата на Михай Еминеску. Фигурата на националния поет в румънската култура. Творчеството на Йон Крянга. Реализмът в творчеството на Йон Крянга, Йон Лука Караджале, Йоан Славич, Николае Филимон, Джордже Калинеску.	3 часа
3	Белетристиката на Йоан Славич. Първите силни женски образи в румънската литература. Зараждането на драматургичния език и творчеството на Йон Лука Караджале.	3 часа
4	Символизмът в румънската литература. Поезията на Александру Мачедонски, Йон Минулеску, Джордже Баковя, Елена Фараго. Писатели между Съмънъторизма и Попоранизма, между класицизма, романтизма и реализма. Михаил Садовяну и четирите етапа в творчеството му.	3 часа
5	Жените писателки в румънската литература. Спорът между София Надежде и Титу Майореску. Дейността на София Надежде.	3 часа
6	Писателите в Първата световна война. Темата за войната в поезията и прозата. Критиката между двете световни войни. Еуджен Ловинеску.	3 часа
7	Матей Караджале и авангарда. Зараждането на психологическия обективен роман – Ливиу Ребряну. Прозата на Хортензия Пападат-Бенджеску; Камил Петреску и новите възможности на психологическия роман.	6 часа
8	Началото на преживяната литература. Белетристиката на Панаит Истрати. Мирча Елиаде и двете направления в творчеството му. Макс Блехер и сюрреалистичните истории в "Случки в близката нереалност".	4 часа
9	Ролята на поетите Тудор Аргеши, Лучиан Блага, Йон Барбу за развитието на поезията през периода между двете световни войни.	2 часа
10	Промени в канона след 1945 година. Налагане на социалистическия реализъм. Относителната либерализация от 1960-те години в Румъния и свободата в поезията на Никита Станеску.	3 часа

11	Творчеството на Ана Бландиана. Лирични, философски и дисидентски мотиви. Прозата от края на 1970–те до днес, през романите на Габриела Адамещяну.	3 часа
12	Школата от Търговище и ониризма. Поколениято на осемдесетте години в румънската литература. Понеделнишкият кръжок и литературата като пространство на свободата. Мирча Картареску.	3 часа
13	Румънската литература извън границите на страната. Паул Гома, Думитру Цепеняг, Норман Маня, Матей Вишниец, Богдан Сучава.	3 часа
14	Пропастта и отчаянието в литературата на деветдесетте години. Йоан Ес. Поп, Симона Попеску. Поетите от поколениято на две хилядната година – Елена Владаряну, Клаудиу Комартин, Адела Гречану, Мируна Влада. Романите на Дан Лунгу. Нови посоки в румънската драматургия, дейността на ДрамАкум.	3 часа

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Националният романтизъм и литературният кръг „Жунимя“, сходства и различия. Представителни личности. Йон Елиаде Радулеску, Василе Александри, Титу Майореску.
2	Поезията на Михай Еминеску. Особенности на философската и на лиричната проблематика. Поемата „Хиперион“, лирични стихотворения: „Езерото“, „Синьото цвете“, „Самотните тополи пак“, „Вечер на хълма“.
3	Йон Крянга в „Спомени от моето детство“.
4	Йоан Славич. „Щастливата воденица“.
5	Драматургията на Йон Лука Караджале. „Изгубеното писмо“.
6	Поезията на Джордже Баковия и румънският символизъм.
7	Михаил Садовяну между Съмънъторизма и Попоранизма, между романтизма и реализма. Романът „Секирата“.
8	Темата за войната в романа „Гората на обесените“ от Ливиу Ребряну.
10	Камил Петреску и новите възможности на романа. („Последната нощ на любовта...“)
11	Обективният роман според Хортензия Пападат-Бенджеску – „Концерт от творби на Бах“.
12	Матей Караджале и романа му „Безделниците от Стария дворец“
13	Панаит Истрати в „Кира Киралина“.
14	Мирча Елиаде и преживявната и фантастична проза.
15	Основните теми в поезията на Тудор Аргеши.
16	Поезията на Лучиан Блага – основни характеристики.

17	Макс Блехер и сюрреалистичната проза.
18	Никита Станеску в „Елегия втора, гетска“, „Елегия за яйцето, девета“ от „11 елегии“.
19	Творчеството на Ана Бландиана („Коридори с огледала“ и „Отлив на смисъла“).
20	Габриела Адамешяну (романът „Временното“).
21	Мирча Картареску в „Ослепително. Лявото крило“.
22	Романите на Дан Лунгу като социологически анализ на съвременното румънско общество.
23	Преводната литература от румънски на български език.

Библиография за I част

Основна:

Cartoian, N. *Istoria literaturii române vechi*. București, 1980.

Cartoian, N. *Cărțile populare în literatura românească*. Vol. I–II. București, 1974.

Învățăturile lui Neagoie Basarab către fiul său Theodosie. Versiunea originală. Ed. G. Mihăilă, D. Zamfirescu. București, 1996.

Piru, Al. *Istoria literaturii române. I. Perioada veche*. București, 1970.

Mihăilă, G. *Între orient și occident. Studii de cultura și literatura română în secolele al XV-lea – al XVIII-lea*. București, 1999.

Mihăilă, G., D. Zamfirescu. *Literatura româna veche (1402–1647). Culegere de texte*. Vol. I–II. București, 1969.

Turdeanu, E. *La littérature bulgare au XIV-e s. et sa diffusion dans les pays roumaines*. Paris, 1947.

Драгова, Н. *Балканският контекст на старобългарската писмена култура (VIII–XII в.)*. София, 1992.

Русев, П., А. Давидов. *Григорий Цамблак в Румъния и в старата румънска литература*. София, 1966.

Mazilu, D. H. *Recitind literatura română veche*, Volume 1. Editura Universității București, 1994

Mazilu, D. H. *Recitind literatura română veche*, 2, București, 1998.

Mazilu, D. H. *Recitind literatura română veche*, 3. Editura Universității București, 2000

Mithu, M., *Balkanismul literar românesc, Panoramic sud-est european, confluențe culturale*, Școala Ardeleană, 2017.

Crețu, B. *Inorogul la porțile Orientului: bestiarul lui Dimitrie Cantemir*. Ed. Cartier, Cișinău, 2021

Допълнителна:

- Chițimia, I.C., D. Simonescu. *Cărțile populare în literatura română*. Vol. I–II. București, 1974.
- Ivașcu, G. *Istoria literaturii române*. București, 1969.
- Mazilu, Dan Horia. *Un „Dracula“ pe care Occidentul l-a ratat*. București, 2001.
- Търновска книжовна школа. Т. I–VI.

Библиография за II част

Основна:

- Кузманова, А., Р. Л. Станчева, В. Алексова. *Румъния, на една река разстояние*. София, Отворено общество, 1999.
- Литературно-естетически процеси на Балканите*. С., Моранг, 1994.
- Преводна рецепция на европейските литератури в България. XIX–XX век. Балканските литератури*. Том 6. 2004.
- Станчева, Румяна Л. *Модерната румънска поезия в български прочит*. София, Инфопрес, 1994.
- Станчева, Румяна Л. *Среща в прочита. Сравнително литературознание и балканистика*. София, Изд. Балкани, 2011.
- Станчева, Румяна Л. *Европейска литература/Европейски литератури. Европейски ли са балканските литератури?* София, Изд. Балкани, 2012.
- Станчева, Румяна Л. Символът на яйцето като интертекстуален сюжет. (Един вътрешен диалог на модерната румънска поезия). – *Литературна мисъл*, 1999, кн. 1, 182–195.
- Танцът в балканските литератури*. София, Изд. Балкани, 2004.
- Бот, Й. *Националният поет – от романтичния изпит до модерния литературен мит*. Случаят на румънския поет Михай Еминеску – *Език и литература*, 3-4, 2019, 40-49.

Допълнителна:

- Calinescu, G. *Istoria literaturii române de la origini pâna în prezent*. București, 1982.
- Dicționar de literatura română*. București. 1979.
- Dicționarul literaturii române de la origini pâna la 1900*. Iași–București. 1979.
- Iorgulescu, Mircea. *Scriitori tineri contemporani*. 1978.
- Istoria literaturii române. Studii*. București, 1979.
- Manolescu, Nicolae. *Arca lui Noe*. 1999.
- Manolescu, Nicolae. *Istoria critică a literaturii române*. București, 2008.
- Siupiur, Elena. *Relații literare româno-bulgare în perioadă 1878–1918*. București, 1980.
- Сărtărescu, M. *Postmodernismul românesc*. Humanitas, București. 1998.
- Ivanel. M. *Istoria literaturii române conteporane 1990-2000*. Polirom, Iași, 2021.
- Ciotloș, C. *Cenaclul de luni*. Pandora M, București, 2021.

Антологии и публикации в периодичния печат:

- *Румънски поети*. Антология. Прев. от рум. под ред. на Лъчезар Станчев, Александър Муратов и Йордан Стратиев. София, Български писател, 1956.
- *Тези, които заплащат с живота си*. Румънски разкази. Под редакцията на Сп. Кануркова. София, Народна култура, 1965.
- *Съвременни румънски разкази*. Съставител Спаска Кануркова. София, Народна култура, 1972.
- *Румънски класици (XIX–XX в.)*. София, Народна култура, 1973.
- Неделчу, Мирча. Игра на „частно“ такси. Прев. Марина Младенова; „Влак 8006“. Прев. Валентин Харалампиев. Разкази. – *Панорама*, 2, 1987.
- *Кораби на слънцето*. Румънски поети. Съст. и прев. от рум. Николай Зидаров. София, Народна култура, 1989.
- Сп. *Литературни Балкани*, 2008, бр.15, Съвременна румънска поезия, проза, драматургия.
- *Зелената котка* – съвременен румънски театър. Превод Лора Ненковска и Иван Радев. Издателство Панорама +.
- *Подходящи маневри в мъгливо време*. Антология на съвременни румънски белетристи. Превод Ванина Божикова. София, Фондация за българска литература, 2017.

Дата: 3.09.2022 г.

Съставил:

гл.ас. д-р Лора Ненковска

Приета с протокол №3 от ФС на ФСФ от 14.03.2022 г.